

SVENSKA KRAFTNÄT

Förändring av delsträcka inom Hamra-Överby

260331

Skicka gärna in dina frågor i chatten

Inkomna frågor kommer inte att synas i sändningen men betraktas som allmän handling.

Fick du inte svar på din fråga? Vi kommer att återkomma med fler svar på vår webb:

svk.se/hamra-overby

Frågor kan även skickas in till projektets mejl

hamra-overby@svk.se

Deltagare

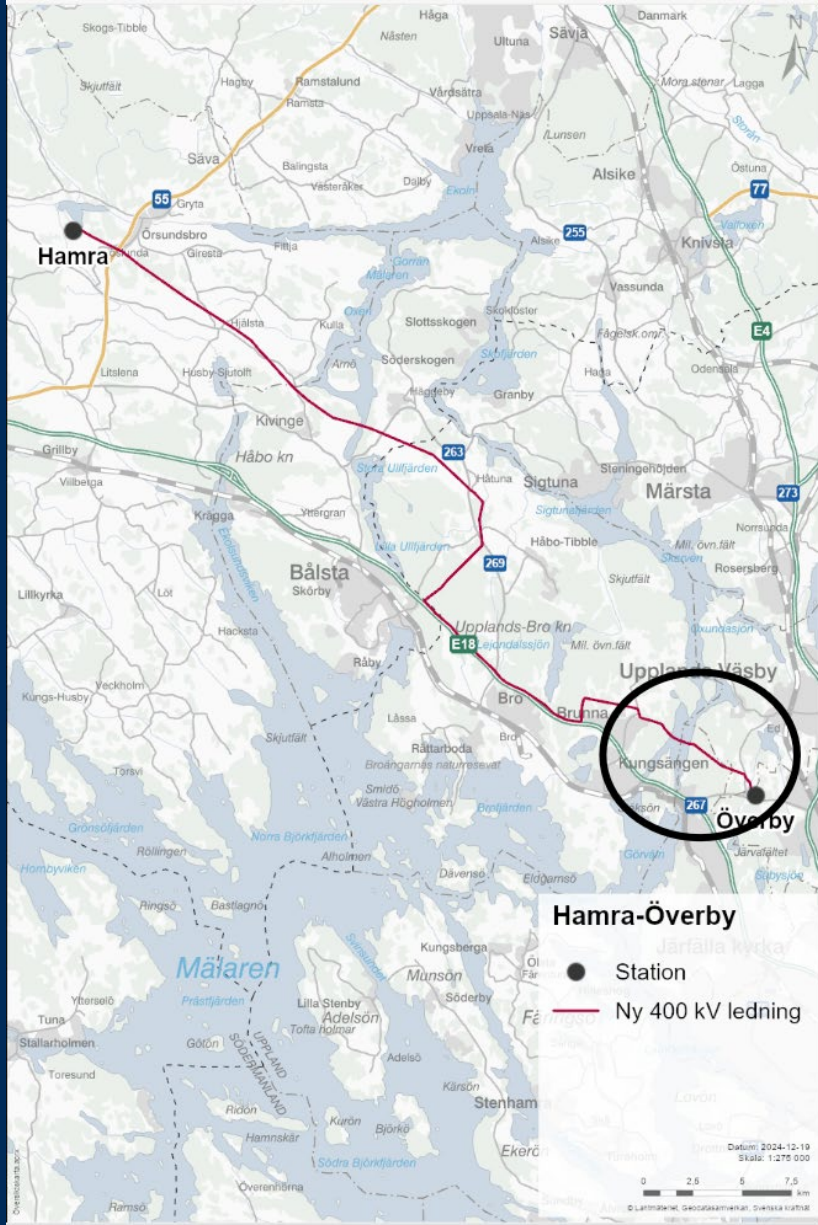
Mattias Jonsson, teknisk direktör

Joakim Lempiäinen, sektionschef civil beredskap

Sara Gommel, kommunikatör

Agenda

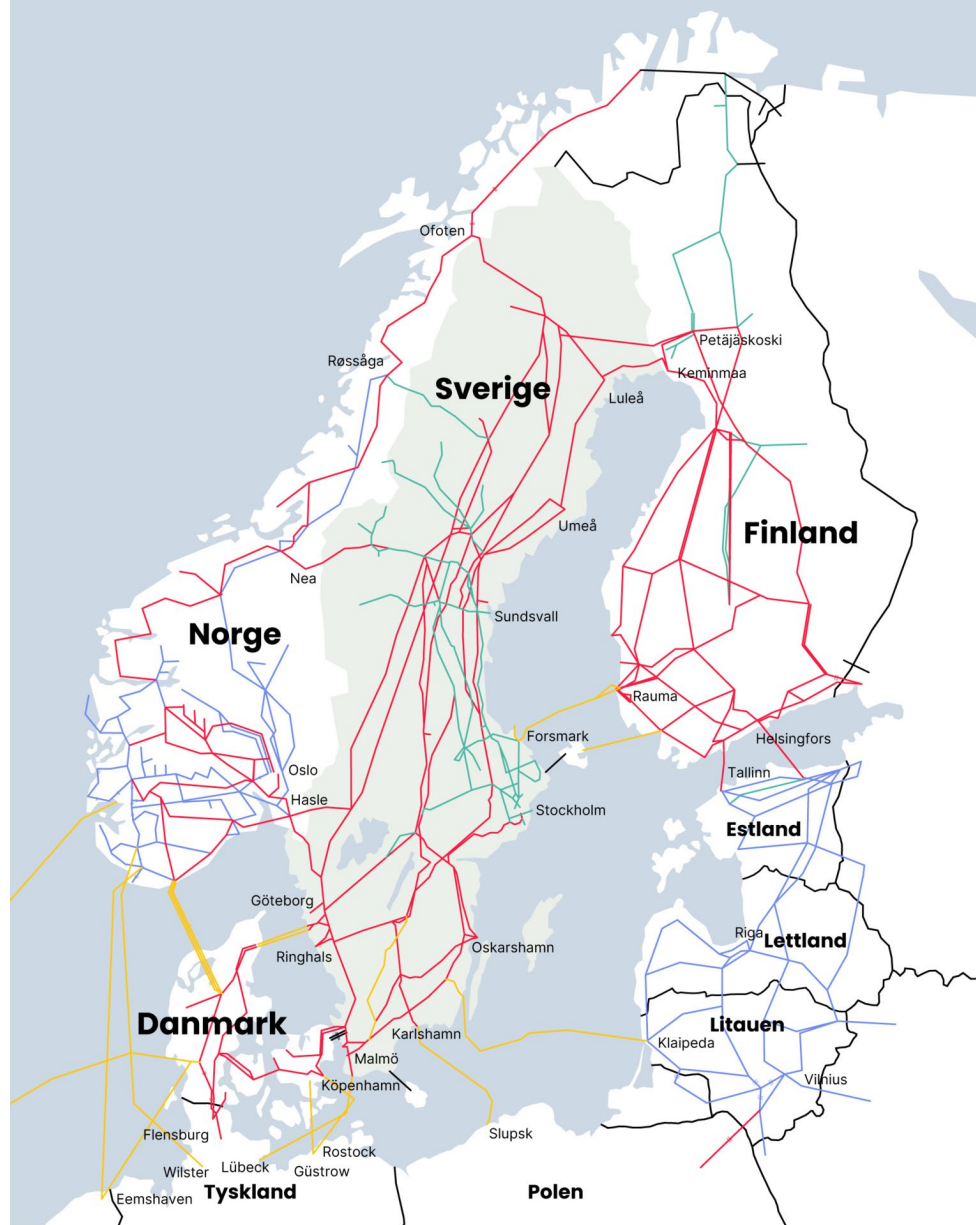
- Bakgrund
- Aktuellt läge
- Vad händer nu?
- Tid för frågor

Det svenska stamnätet för el

Svenska kraftnät är ett statligt affärsverk som är systemansvarig myndighet för kraftsystemet i Sverige och som förvaltar och utvecklar Sveriges stamnät för el.

Svenska kraftnät är också elberedskapsmyndighet och tillsynsvägledande myndighet i frågor om dammsäkerhet.

Stamnätet – ägs av Svenska kraftnät

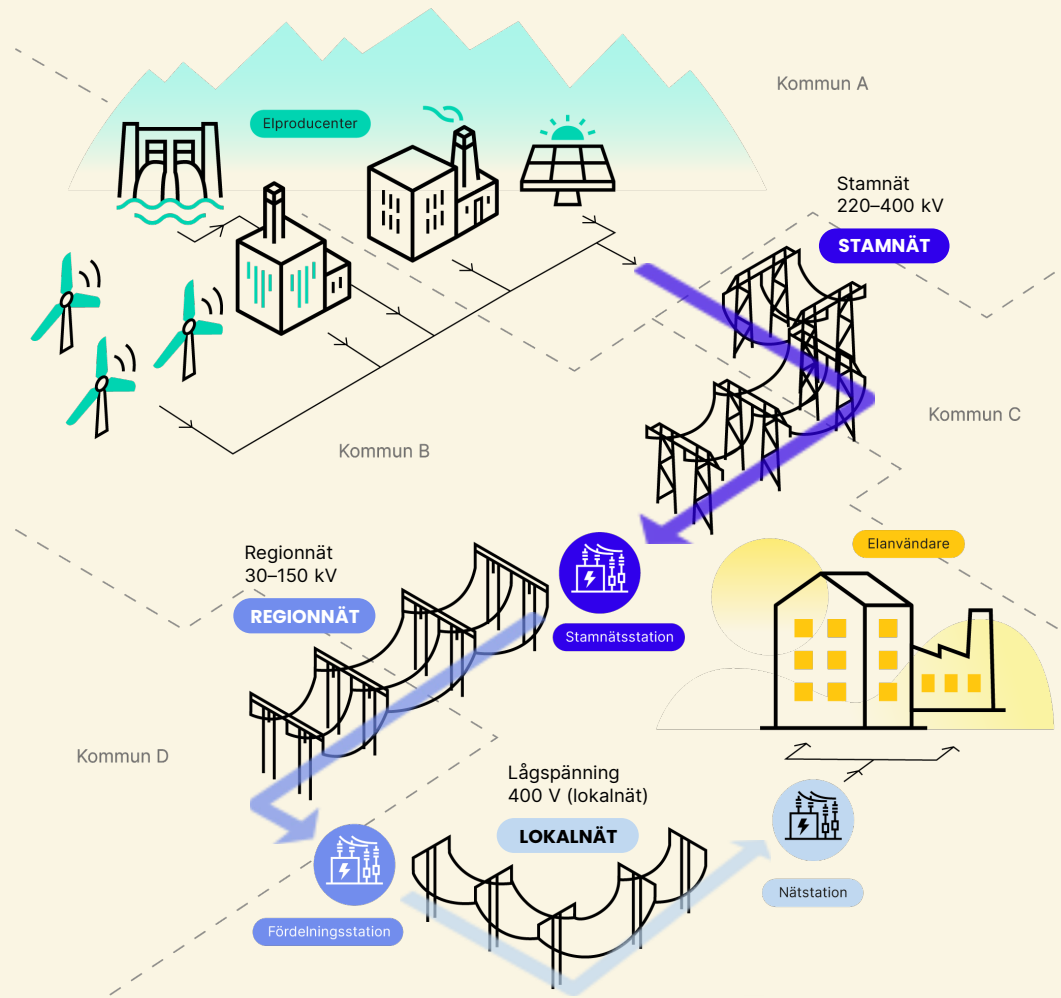
- Statligt affärsverk
- Överför stor effekt långa sträckor, 220 eller 400 kV
- Primärt växelström (AC) ca 16 000 km ledningar, likström för i huvudsak utlandskablar (HVDC)

Regionnät – ett fåtal regionnätägare

- Fördelar effekt från stamnät till regioner
- Höga spänningsnivåer 30–150 kV, växelström (AC)
- Hög tillförlitlighet
- Regionnätet i Sverige består av närmare 96 % luftledning med träsäkrade ledningsgator

Lokalnät – många lokalnätsbolag

- Fördelar effekt från regionnät till företag och hushåll
- 0,4–20 kV, i huvudsak radiellt nät (en väg från en punkt till en annan)
- Luftledning med normalt smal ledningsgata, hängkabel eller markkabel
- Ca 77 % av lokalnätet i Sverige är markförlagt

Tekniken i Sveriges stamnät för el

- Stamnätet består nästan uteslutande av luftledningarna på spänningsnivåerna 400 kilovolt och 220 kilovolt.
- Växelström på högre spänningsnivåer är olämpligt att markförlägga. Med rådande säkerhetspolitiskt läge har detta förstärkts.
- Markkabel – driften kompliceras och elkvaliteten riskerar att försämrans.
- Tillgänglighet – till exempel reparationstiden för luftledning är vanligtvis någon dag, för markkabel upp till en månad.
- Luftledningarna har dubbelt så lång teknisk livslängd som en markkabel-förbindelse.
- Det finns olika sätt att designa och utforma kabelsystem men utmaningarna kvarstår.
- Markkabel många gånger dyrare än luftledning.

- Tekniska begränsningar – markkabel endast aktuellt där det inte är framkomligt med luftledning.
- Vanligare med markkabel på lägre spänningsnivåer, som i lokalnäten, där de tekniska begränsningarna är hanterbara.

Miljardsatsning på ett stamnät vi kan lita på i kris och krig

Svenska kraftnät satsar nu upp mot tio miljarder kronor för att förbättra myndighetens förmåga att reparera stamnätet. Detta för att vi ska stå än bättre rustade i ett försämrat säkerhetspolitiskt läge.

BEREDSKAP

Förändrat omvärlds- läge ställer högre krav

- Erfarenheter bland annat från kriget i Ukraina.
- Sjökabel mycket svår att reparera i krigstid.
 - Begränsningar i fartygsresurser
 - Logistiska svårigheter
 - Höga tekniska krav vid reparationsprocessen

- Svenska kraftnäts regleringsbrev 2026 – totalförsvaret ska stärkas. Vi ska särskilt beakta robusthet, reparerbarhet och försvarsförmåga.
- Regeringen pekar sedan 2025 ut luftledning som huvudalternativ för 130 kilovolt eller högre spänning.
- Mark- och sjökabel endast i undantagsfall.
- Markkabel är inte mer fördelaktigt med tanke på yttre påverkan eller sabotage.

Tillsammans för en trygg elförsörjning

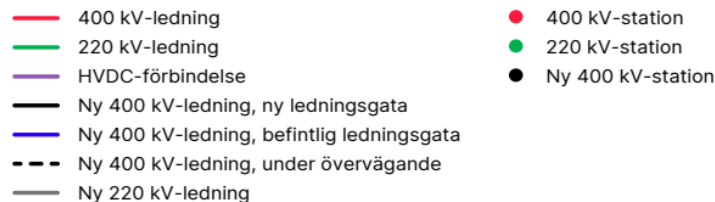
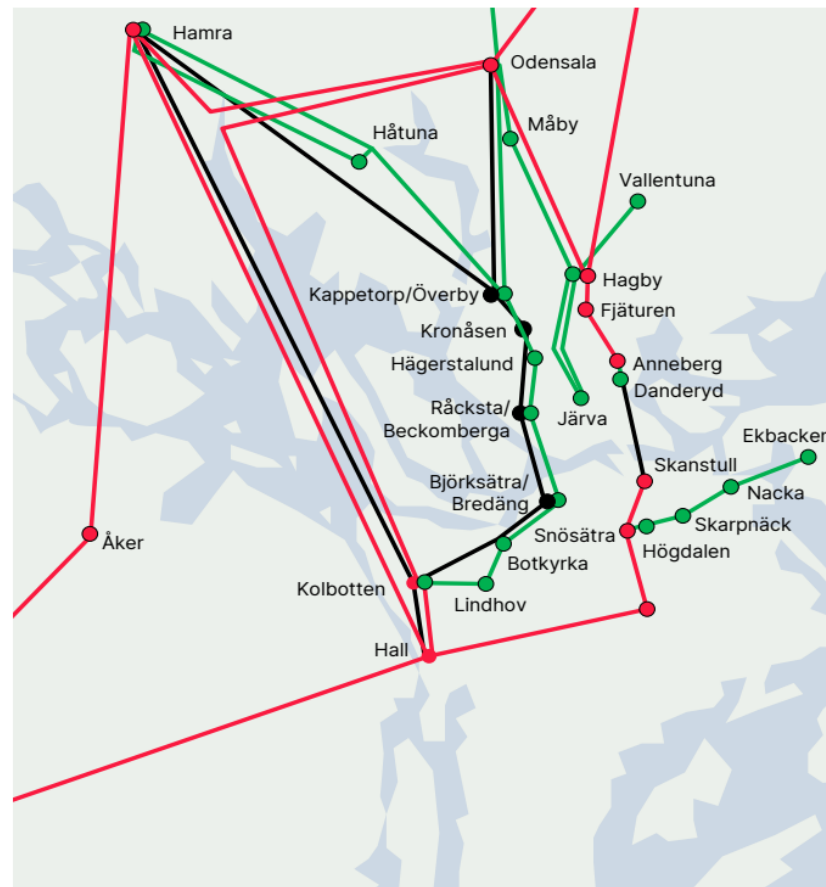
Aktörerna inom elsektorn har ett ansvar för att utforma och underhålla sina anläggningar så att de är robusta, tillgängliga och tillförlitliga.

Svenska kraftnät är Sveriges elberedskapsmyndighet

Vi ska bidra till att hela den svenska elsektorn har beredskap för att förebygga, motstå och hantera sådana störningar i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället. Det kan handla om samhällsstörningar, kris eller ytterst krig.

Elnätets framtida behov i Stockholmsregionen

- I Stockholmsregionen är elanvändningen hög men nätet är gammalt och otillräckligt.
- Svårt att hitta ytor för nya stationer och ledningar.
- När programmen Stockholms Ström och Storstockholm Väst har genomförts har vi tillfört ytterligare 2 400 MW – tillräckligt för regionen fram till början av 2040-talet.
- Investerar cirka 30 miljarder.

PROJEKT HAMRA-ÖVERBY

Bakgrund och behov

- Dagens två ledningar på 220 kilovolt på sträckan byggdes 1936 respektive 1953. Närmar sig slutet av sin tekniska livslängd – ersätts med en ny ledning på 400 kilovolt.
- En av de gamla ledningarna är redan avvecklad.
- Den nya ledningen är viktig lokalt och för hela Stockholmsregionen. Behövs för att upprätthålla driftsäkerheten och möta behovet av el på kort och lång sikt.

Den nya ledningen är viktig för elförsörjningen både lokalt och för hela Stockholmsregionen.

PROJEKT HAMRA-ÖVERBY

Bakgrund och behov

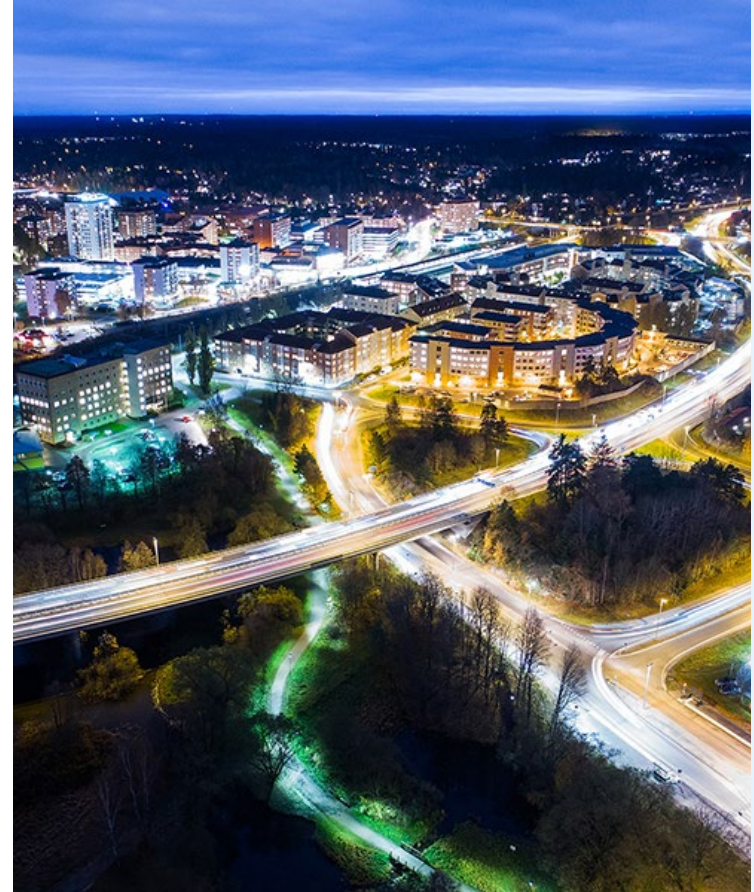
- 2023 ansökte Svenska kraftnät om nätkoncession (tillstånd) hos Energimarknadsinspektionen för att bygga och driva en ny elförbindelse.
- Vår ansökan byggde på 50 kilometer luftledning från Hamra som övergick i tre kilometer markkabel vid Livgardet, samt en kilometer sjökabel över Mälaren.
- Mark- och sjökabel valdes då området är svårbebyggt. Är vanligtvis inte Svenska kraftnäts förstahandsalternativ.
- Väsentligt förändrat omvärldsläge. Ökat fokus på säkerhet och beredskap. Hamra-Överby en viktig huvudinmatning till elnätet i Stockholm.

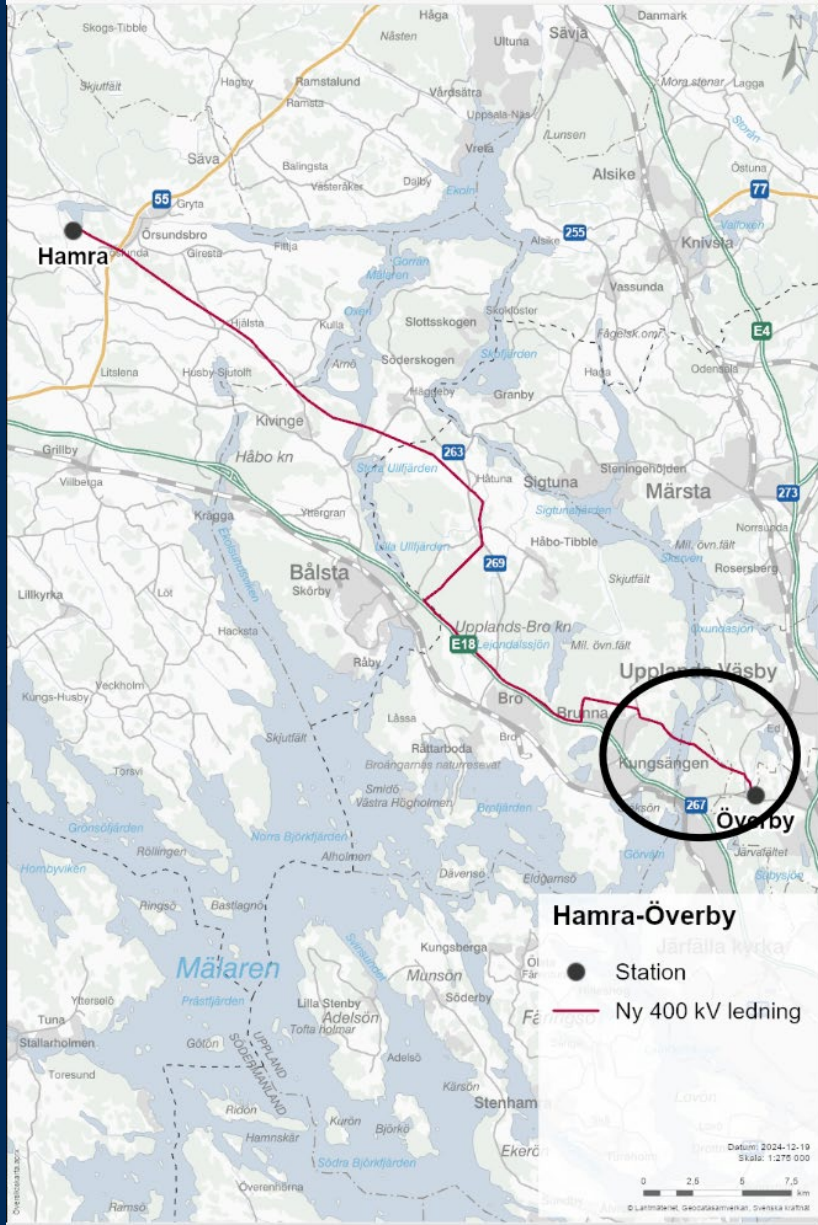

Sedan vi ansökte om tillstånd för ledningen 2023 har omvärldsläget förändrats väsentligt.

Sammantaget innebär det att:

1. Svenska kraftnät anser att det är olämpligt att uppföra ledningen enligt tidigare sökt utformning. Vi utreder därför delsträckan Granhammar–Överby på nytt.
2. Vi utreder alternativ som bygger helt på luftledning. Detta innebär att ledningen passerar över norra Stäksön.
3. Förändringen i projektet gäller 7–8 kilometer av sammanlagt 50 kilometer.

Vad händer nu?

- Vi utreder delsträckan Granhammar–Överby på nytt.
- Vi kommer att bjuda in berörda och närboende fastighetsägare till samråd innan sommaren 2026. Under samrådet presenterar vi korridorer inom vilka ledningen föreslås byggas.
- Under samrådet kan du lämna yttranden som vi tar med oss i arbetet framåt.
- Tillståndsansökan planeras att skickas till Energimarknadsinspektionen efter avslutade samråd. Då har berörda fastighetsägare möjlighet att yttra sig igen.

Tid för frågor

Inkomna frågor kommer inte att synas i sändningen men betraktas som allmän handling.

Fick du inte svar på din fråga? Vi kommer att återkomma med fler svar på vår webb:

svk.se/hamra-overby

Frågor kan även skickas in till projektets mejl
hamra-overby@svk.se